

spil skulle opføres paa den bestaaende Scene, en Ordning, som er beklagelig, fordi den finansielt set fremkalder meget uheldige Resultater for Statskassen. Det er blevet fremhævet, at man vilde være i Stand til at fremkalde et Overskud, saaledes at Teatret vilde kunne bestaa finansielt godt, hvis man indskrænkede sig til det reciterende Skuespil; men naar Scenen ogsaa forbeholdes Operaen, fremkommer der et Deficit. Det er noget, man ser ogsaa andre Steder, at den Luksuskunst, som Operaen faktisk er, da den i det væsentlige kun kan nydes af de mere velhavende, foraarsager, at det gode Skuespil derved ikke kommer Befolkningen til gode i den Grad, det burde, da Operaen i uforholdsmæssig Grad lægger Beslag paa Scenen og saaledes udelukker Skuespillet, foruden at den medfører, at Statskassen stadig maa yde store Tilskud. Jeg skal i øvrigt ikke nærmere udtale mig om Operaen i og for sig, men at den faktisk er en Luksuskunst, antager jeg, vi kunne være enige om, og den medfører et Underskud. I andre Lande er det imidlertid saaledes, at dette Underskud dækkes af Fyrstehusene, og jeg tror, at det ogsaa burde være saaledes her hos os. Naar vi have en Scene, som Staten maa understøtte, skulde Folket ogsaa have Ret til at nyde godt af den, men saaledes er det i Virkeligheden ikke. Det burde derfor være saaledes, at Familieme i Amalienborgkvarteret og vort Kongehus, af hvilke særlig Kronprinsen siges at være meget velhavende, dækkede Underskuddet i Stedet for Statskassen, hvortil de brede Lag paa en meget uforholdsmæssig Maade gennem Skatterne maa yde deres Tilskud. Endelig beholde vi jo Ordningen, som den er, i Provinserne, en Ordning, som ikke mindst foraarsager megen Uvilje baade blandt Skuespillerne, som rejse derude, og det Publikum, som skal nyde godt af Kunsten. Det er jo blevet oplyst af den højtærede Justitsminister, at man i Provinserne har Selskaber, som rejse uden Bevilling; man har Selskaber, som laane deres Bevilling ud eller leje eller forpagte den bort, men man har ogsaa enkelte *omrejsende* Selskaber, som aldeles ingen Bevilling have, og som Amtmanden eller Politimesteren giver Ret til at opføre Skuespil — hvis man overhovedet kan sige, at det er Opførelse af Skuespil, thi det er jo sammenløbne Folk, som vistnok i meget ringe Grad evne at præstere noget paa Scenen, der kan virke opbyggende og forædlende paa Sindet. Skuespillerne selv ere i meget høj Grad

misfornøjede med denne Ordning, og jeg har hørt talrige Klager herover fra deres Side. Jeg skal blot paapege dette uheldige Faktum, at man altsaa har en saadan Ordning, som vedblivende maa siges at have faaet Lovskraft, saa længe den Ordning, som nu eksisterer, skal blive ved at staa ved Hævd. Det er altsaa ikke meget gerne, at jeg ser paa en Fortsættelse af den bestaaende Ordning. Men naar man, som sagt, ikke har Udsigt til en virkelig Ordning af Teaterforholdene, og der fra Ministerens Side er Uvilje imod at indlade sig paa en grundig Ordning, som nogenlunde kunde nærme sig det Ideal, man maatte stille sig, nemlig Frihed for Teatervæsenet, kan jeg ikke se rettere, end at man kun kan slutte sig til det Forslag, som her foreligger for Tinget, og ønske, at man i den mellem-liggende Tid maa være i Stand til at udarbejde noget godt, i alt Fald noget, der er betydelig bedre end det, man har, og saa endelig have Udsigt til at faa det vedtaget. Om man end ikke fik fuld Teaterfrihed, maatte man dog i alt Fald stræbe hen imod en Ordning, hvorved der gives andre Theatre og et større Antal Theatre Ret til at opføre Skuespil, saaledes at Befolkningen kunde faa let Adgang dertil og faa Adgang dertil til nogenlunde rimelige Priser. I den Ordning, vi nu have, maatte der i hvert Fald kunne indføres visse smaa Ændringer, som jeg vilde anse for ret gavnlige. Den højtærede Kultusminister har jo omtalt Eftermiddagsforestillingerne paa det kgl. Teater, og da jeg har den Opfattelse, at vi rimeligvis ville kunne faa den højtærede Kultusminister til at gaa med til en Forandring i Helligdagsloven, hvorved det vil være muligt at spille Kl. 3, saa haaber jeg, at man maa kunne udsætte Aftenforestillingerne en halv Times Tid og begynde Kl. 8. Efter at man har faaet Lov til her i Kjøbenhavn at holde Restauranterne aabne til Kl. 1, er der for saa vidt for det Publikum, der vil søge Restauranterne, vundet noget i den Retning, og man vil altsaa meget let kunne udsætte Forestillingerne en halv Time. Det vilde være til stort Gavn for det Publikum i vor By, der har særlig Grund til at ønske Adgang til det kgl. Teater. Naar man kunde gennemføre Eftermiddagsforestillingerne, tror jeg, det vilde have nogen Betydning og i alt Fald være et lille Lyspunkt midt i Mørket. Hvorvidt der skulde være Haab om, at den højtærede Justitsminister vil skride ind mod faktiske Misbrug i Provinserne, derom vil jeg ikke kunne have nogen bestemt Formodning, men jeg